

Ihmisen kohtaaminen ilahduttaa

“HUS on edelläkävijä erikoissairaanhoidossa – laadukas ja haluttu myös vapaaehtois-toiminnan paikkana.” Näin sanotaan vapaaehtoisille tarkoitettussa oppaassa.

Hyvinkään sairaalan vapaaehtois-toiminta on osa HUS:n niin sanottua OLKA-toimintaa. Oppaan kannessa poseeraavat vapaaehtoiset Ilona ja Toivo. Hyvinkään sairaalassa aula-avustajia on yhdeksän, kaikki naisia.

Syksyllä 2015 keskustelin sairaalateologi **Carina Lievendahlin** kanssa mieheni voinnista. Keskustelun loppupuolella hän kertoi, että oli lähdössä koulutustilaisuuteen, jossa hän kertoisi uusille aula-avustajille työstään sairaalassa. Lopuksi hän totesi, että olisi ollut mukavaa saada enemmän vapaaehtoisia.

Ajatus jäi muhimaan päässäni ja ker-ran käydessäni katsomassa miestäni piipahdin Sopessa **Outi Nurmisen** luona. Hän lupasi, että voisin tulla mukaan, vaikka en ollut saanut vielä koulutusta. Ensimmäisellä kerralla **Hanna-Maarit Soliman** perehdytti tulokkaan antamalla kartat eri kerrok-sista, kuljettamalla pitkin Aunen Avenue-ta ja Pertin polkua, oli päiväsaalaa, pal-jon kaikkea ja sitten vielä ITTE -automaat-ti. Luvattiin, että aina on lupa kysyä neuvoa ja apua Sopesta.

Helena Lepikko on ollut vapaaehtoi-sena aula-avustajana toiminnan alusta asti,

vuoden 2016 tammikuusta. Hän harrastaa kieliä, kulttuurielämä kiinnostaa laidasta laitaan, samoin yhteiskunnalliset asiat.

- Eläkkeellä voi nauttia asioista, nyt syksyllä ilman raikkaudesta ja liekehtivis-tä väreistä. Jo ennen eläkkeelle lähtöään Helena Lepikko mielti vapaaehtois-toiminta, sellaista, mihin voisi vahvasti sitoutua. Työn piti olla hyvin johdettua ja organisoi-tua. Aula-avustajan työn hän on todennut sellaiseksi.

- Tämä meidän pieni avustajayhteisöm-me on poikkeuksellisen miellyttävä, siihen on ilo kuulua. Kerran viikossa, aamupäivi-sin kahden tunnin ajan tunnen olevani tar-peellinen. Voisi sanoa, että me aula-avus-tajat olemme potilaan askelia pehmentävä matto sairaalaan astuessa.

- Parasta aula-avustajan vapaaehtois-työssä on, että palautteen saa potilaalta heti, Helena kiittää. Hän kertoo, että maksaa osaltaan kiitollisuudenvelkaa. Hän on tullut itse hyvin hoidetuksi, kun sairasti syöpää.

Marjaana Saulama jäi eläkkeelle tie-dottajan työstä Hyvinkään sairaalasta.

- Riemukseni vapaaehtoistyö löytyi sa-masta paikasta, siihen oli helppo sujahtaa. Sairaala ja sen ihmiset olivat tuttuja. Työ tuntuu sopivan luonteelleni. Siellä kohtaa joka kerran erilaisia ihmisiä.

Marjaana Saulama sanoo, että hänen kiinnostuksensa on iän myötä yhä enemmän suuntautunut lähimmäisiin ja ystäviin. Varsinkin vanhukset ovat lähellä sydäntä. Hän toimii myös Karjalaseuran varapuheen-joh-tajana. Parhaillaan Villan Voimalassa on karjalaisten kansallispukujen näyttely.

Aulassa tapahtuu

- Potilaat, jotka odottavat pitkään esimerkiksi Kela taksia, saattavat ryh-tyä juttelemaan. Pariskunta oli odottanut jo tovin aulassa ja aula-avusta-ja meni kysymään, voisiko hän auttaa jotenkin. Mies ryhtyi puhumaan riikinruotsia. Hän kertoi avoimesti kuinka oli tullut Tukholmasta 1952 olympialaisiin ja sillä matkalla rakastunut vaimoonsa.
- Nuori nainen juoksi kovaa, hiki päässä sisään aulaan, ja sanoi: Mulla on kuusi lasta, tahdon sterilisaation heti! Hänet neuvottiin 2. kerrokseen.
- Pieni, arka lapsi ja isänsä ohjattiin tutkimuksiin. Sieltä palattuaan lapsi juoksi iloisena kiittämään aula-avustajaa.
- Mies kahviossa katsoo kelloaan ja kysyy, kauankohan se emäntä joutuu olemaan siellä lääkärillä, on katastus puolen tunnin päästä.
- Autettu pyörätuolipotilas kiitti avusta ja kutsui aula-avustajaa enkeliksi.

Aula-avustajat univormuissa, vasemmalta Tbea Nurmi, Tuula Kivistö, Sinikka Ahvenainen, Mirjam Koskinen, Hilleka Lähetkangas, Helena Lepikko, Marjaana Saulama ja Pirrko Koivisto. Leena Räisänen puuttuu kuvasta.

- Toivon, että voin olla aula-avustajan työssä avuksi lähimmäisilleni ja toivon, että sairaalaan tulevat tuntevat, että heistä huolehditaan.

Marjaana, kuten monet meistä aula-avustajista, saa auttamisesta tunteen, että on tarpeellinen. Hän arvostaa sairaalan johdon tukea tälle työlle, se kannustaa.

Leena Räisänen on konkarivapaaehtoinen ja toimii useassa eri yhdistyksessä ja yhteisöissä sekä rintasyöpöpotilaiden vertaistukihenkilönä. Hän naurahtaa ja sanoo, että auttaminen on varmaan mennyt veriin. Historia ja ajankohtaiset asiat kiinnostavat perheen lisäksi.

- Elämän motto on: Elä tänään, sil-

loin sinulla on eilinen täynnä hyviä muistoja ja tulevaisuus toivoa täynnä.

Leena Räisänen nauttii aula-avustajan työstä. Hänen on helppo sitoutua työhön, koska on saanut vapaaehtoisena valita mieluista työtä tekee.

- Työn on oltava innostavaa ja siitä pitää saada iloa, Leena tarkentaa. Aula-avustajan työ on monipuolista, siinä oppii ja samalla saa uusia ihmissuhteita, kun työelämän suhteet jäävät usein taakse. Tukea me vapaaehtoiset saamme toinen toisiltamme, Sopesta apua ja kannustusta.

Mirjam Koskinen on tehnyt elämäntyönsä Hyvinkään sairaalassa ja sanoo, että täällä on ollut mieluista työskennellä. Tässä

talossa palvelee ystävällisesti ja asiantuntevasti. Sairaala on vuosikymmenien aikana laajentunut, ja hän joutuu joskus aula-avustajana miettimään, missä joku potilaan tiedusteleva paikka on.

Mirjam Koskinen kulkee luonnossa, marjastaa ja sienestää mielellään yksin, mutta on kuitenkin mukana useassa vapaaehtoistyössä, jossa tapaa monenlaisia ihmisiä.

- Minulla on aikaa ja jaan sen muun muassa Muistikerhon ja aula-avustamisen kanssa. Ajattelen, ettei mikään oppi mene elämässä hukkaan. Hän lähtee sairaalasta kotiin muistaen potilaiden kiirotilliset sanat mielessään. Vapaaehtoistyö antaa paljon, siitä saa voimaa itseen. ▶

Aula-avustajien syksyn aloitustilaisuudessa koettua

*Jyrki Lilleberg, tulosyksikön johtaja,
medisiininen tulosyksikkö/Hyvinkään sairaala*

Minuun tekee suuren vaikutuksen ihmisten halu tehdä hyvää ja auttaa muita pyyteettömästi.

Ihmisten kohtaaminen on aina haastavaa, lyhyellä kohtaamisella he voivat tuoda lohtua, auttaa ihmisiä, joilla voi olla suurikin hätä ja huoli terveydestään tai jopa elämästään.

Nyt varsinkin, kun terveydenhuollon henkilöstö on tiukoilla tehokkuusvaatimusten vuoksi ja toisaalta esimerkiksi tietojärjestelmiin erilaisten asioiden kirjaaminen vieessä aikaa ihmisten kohtaamiselta.

On hienoa, että jo sairaalan aulassa on vastassa ihminen, jolla on aikaa hetki kuunnella ja auttaa.

*Anna-Maija Tapper, johtava lääkäri,
Hyvinkään sairaanhoitoalue*

Minua lämmittää, että näen aula-avustajien aamuisin, jopa maanantaisin, aulassa avuliaasti ja ystävällisesti kohtaamassa ihmisiä – ja varsinkin, kun näen asiakkaiden silmännähdessä ilahtuvan asiasta!

Aulassa näkee potilaita eksyneen ja epätietoisien näköisinä. Näyttää mukavalta, kun joku toivottaa heidät mutkitta tervetulleeksi, ja alkaa yhdessä selvittämään oikeaa kulkusuuntaa.

Aula-avustaja **Hilkka Lähetkangas** on syksyn ihminen, vuodenajan ruskan värit antavat voimaa vapaaehtoistyöhönkin.

- Miksi vapaaehtoistyössä?

- Sehän on itsestään selvää, on aikaa ja on tarve. Mielestäni minun pitää auttaa, koska pystyn auttamaan.

Sattuma toi Hilkka Lähetkankaan aula-avustajaksi. Hän etsi viime syksynä kiinnostavaa vapaaehtoistyötä ja aula-avustajatoiminta alkoi silloin kokeiluna. Projekti jatkui vuoden alussa ja hän sitoutui siihen, kuten jokainen kokeilussa ollut aula-avustaja.

Useiden muidenkin tavoin Hilkka Lähetkangas tuntee, että työtämme arvostetaan sekä potilaiden että henkilökunnan puolelta.

- Tässä työssä oppii uutta. Jos lakkaa olemasta utelias elämää kohtaan, onko silloin vanha, Hilkka miettii.

Potilaiden kiitollisuus syntyy erilaisista asioista; iäkkäämmät potilaat ovat kiitollisia, jos onnistuvat ilmoittautumaan aula-avustajan tuella ITTE-automaatin avulla. Aula-avustajat ovat sairaalassa omana itsenään, ihmisenä toiselle ihmiselle. Jokainen meistä tekee työnsä omalla tavallaan, yhteistä on kuitenkin: Tervehdimme jokaista, johon saamme katsekontaktin.

Vapaaehtoistoiminta Hyvinkään sairaalassa

Vapaaehtoistoiminta alkoi Hyvinkään sairaalassa vuonna 2015 kehittämishankkeella. Hankkeen yhtenä osana kokeiltiin aula-avustajatoiminnan tarjoamista potilaille ja vieraille (ARVO-pilotti 9.11.–11.12.2015). Pilotissa selvitettiin tarvetta avustaa ITTE-itseilmoittautumisautomaatilla, sairaalassa liikkumisessa ja päiväsairaalan potilaiden etukäteen ostetun välipalan noutamisessa kahviosta. Toiminta sai jo pilottivaiheen aikana runsaasti positiivista palautetta, minkä vuoksi se on jatkunut Hyvinkään sairaanhoitoalueen johtoryhmän päätöksellä edelleen vuonna 2016.

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Hyvinkään sairaalassa jatkuu. Se on Potilasoppimiskeskus Sopen koordinoimaa ja osa HUS:n yhteisen OLKA-verkoston toimintaa. Toimintaa linjaavat HUS:n vapaaehtoistoiminnan hallinnolliset ohjeet.

Uusimpana kokeiluna alkaa lokakuussa vertaistuen tarjoaminen osasto 3:n vastasairastuneille sydänpotilaille. Vastaavasta toiminnasta on saatu positiivista palautetta Meilahdessa ja Jorvissa. Koulutetulla vertaistukijalla on mahdollisuus kohdata potilaita ja heidän läheisiään kiireettömästi kuunnellen ja tukien, minkä toivotaan edesauttavan osaltaan potilaan hyvinvointia ja sopeutumista sairauteen ja omahoidon hallintaan.

Paula Lindström,
Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori/Soppi, Hyvinkään sairaala